

ЗАВДАННЯ

I-го етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства у 2025/2026 навчальному році
9-ий клас. ЧАСТИНА ПЕРША.

I. Тестові завдання (10 балів)

1. Що таке держава з точки зору сучасної юридичної науки?

- А) Політико-географічне утворення, що займає певну частину суходолу
- Б) Особлива форма організації суспільства, яка передбачає створення спеціального апарату управління, покликаного керувати суспільними процесами на певній території шляхом надання своїм вимогам загальнообов'язкового характеру
- В) Союз людей, об'єднаних загальною користю і справедливістю
- Г) Диктатура панівного класу, що виникла внаслідок економічних причин
- Д) Продукт договору між тими, хто управляє, та тими, хто виконує управлінські рішення

2. Яка ознака характеризує державну владу як незалежну від будь-якої влади всередині країни та поза її межами?

- А) Легітимність
- Б) Верховенство
- В) Суверенність
- Г) Публічність
- Д) Політичність

3. Що являє собою механізм держави?

- А) Система державних органів, що безпосередньо здійснюють практичну роботу з управління суспільством
- Б) Цілісна ієрархічна система державних органів, що здійснюють державну владу, а також установ, підприємств, за допомогою яких виконуються завдання й функції держави
- В) Сукупність виборних органів влади, що формуються народом
- Г) Система правових норм, що регулюють діяльність держави
- Д) Апарат примусу, який забезпечує виконання рішень держави

4. За принципом Ш.-Л. Монтеск'є державна влада поділяється на:

- А) Центральну, регіональну та місцеву
- Б) Виборну, призначувану та успадковувану
- В) Постійну та тимчасову
- Г) Внутрішню та зовнішню
- Д) Законодавчу, виконавчу та судову

5. Президентська республіка характеризується тим, що:

- А) Уряд формується з представників партій, що здобули більшість у парламенті
- Б) Президент обирається парламентом і діє лише за згодою уряду
- В) Уряд підзвітний виключно парламенту, а не президенту
- Г) Президент обирається всенародно, є главою уряду і здійснює виконавчу владу
- Д) Президент призначається монархом на певний строк

6. Яка ознака є обов'язковою для правової держави?

- А) Верховенство права в усіх сферах суспільного життя
- Б) Обмеження політичного плюралізму
- В) Відсутність поділу влади між різними органами
- Г) Концентрація влади в руках правлячої верхівки
- Д) Тотальний контроль за суспільним та особистим життям

7. Унітарна держава характеризується:

- А) Наявністю дворівневого державного апарату та обмеженим суверенітетом адміністративних одиниць
- Б) Створенням державами-членами спільних органів для вирішення спільних справ
- В) Єдиною структурою державного апарату та відсутністю у адміністративних одиниць ознак суверенітету
- Г) Збереженням державами-членами свого повного суверенітету
- Д) Обов'язковим дворівневим устроєм та двопалатним парламентом

8. Громадянське суспільство – це:

- А) Сукупність соціальних відносин та інститутів, що розвиваються в демократичному суспільстві незалежно від держави, здатні впливати на неї і забезпечують умови для самореалізації особистості
- Б) Організація виборчої системи в демократичній державі
- В) Об'єднання всіх громадян держави для виконання її функцій
- Г) Сукупність державних органів, що забезпечують права громадян
- Д) Система політичних партій, що беруть участь у виборах

9. Що таке соціальні норми?

- А) Виключно правові норми, встановлені державою
- Б) Моральні принципи, які визнаються окремими особами
- В) Правила поведінки, які регулюють відносини між людьми і спрямовують їх діяльність у спільних інтересах
- Г) Звичаї та традиції, що передаються з покоління в покоління
- Д) Релігійні приписи, обов'язкові для віруючих

10. Яка ознака права вказує на те, що правові норми закріплюються у правових документах?

- А) Нормативність
- Б) Системність
- В) Загальнообов'язковість
- Г) Формальна визначеність права
- Д) Державна забезпеченість

II. Вставте пропущені слова/словосполучення (7 балів)

В Україні визнається і діє принцип 1) _____. Конституція України має найвищу 2) _____.
Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні
відповідати їй. Державними символами України є 3) _____, 4) _____ і Державний Гімн
України. Державний Гімн України - національний гімн на музику 5) _____ із словами,
затвердженими законом, що приймається не менш як 6) _____ від конституційного складу 7)
_____.

III. Віднайдіть поняття (прикметники), що характеризують державний лад держави за формою політичного режиму (6 балів).

Я	Т	Г	Ї	Щ	Х	Е	Т	Ю	П	Д	Ф	Г	У	В	Ї	Щ	Е	Щ	Ь	П	Р	І
Б	Х	Е	К	Є	Ю	К	Л	І	Б	Е	Р	А	Л	Ь	Н	А	Т	О	Т	Ї	Т	Щ
Х	Е	Т	А	Ф	Г	К	В	Щ	В	М	Е	Ш	Е	Е	Ц	І	Р	Ц	И	Ж	Щ	И
Ї	Ц	П	С	К	Я	В	М	Ц	Т	О	Т	А	Л	І	Т	А	Р	Н	А	Х	Г	Г
Н	У	В	Т	Д	Щ	О	Н	Г	Е	К	О	Н	С	Е	Р	В	А	Т	И	В	Н	А
Х	П	А	В	Т	О	Р	И	Т	А	Р	Н	А	Ф	З	К	А	А	У	Х	К	Є	Щ
Р	Т	А	Ї	Ш	Т	У	Н	І	Т	А	Р	Н	А	Ь	Г	Й	Ї	К	Ц	В	К	И
Й	И	И	Ж	Й	М	Й	Ч	Щ	К	Т	Е	О	Л	О	Г	І	Ч	Н	А	У	П	У
І	П	В	Т	Я	У	Ц	Р	А	Д	И	К	А	Л	Ь	Н	А	Ж	К	Л	Ш	Ф	Ю
В	М	Д	У	А	Л	І	С	Т	И	Ч	Н	А	Ї	К	З	Л	Х	Д	Х	Ж	В	А
Г	Е	Ю	З	Ж	Г	А	И	І	Д	Н	Е	М	Л	Ж	І	Ж	Ж	М	Р	Ж	Л	А
Ф	Е	Д	Е	Р	А	Т	И	В	Н	А	Г	Р	Н	Ц	І	Ж	С	І	А	У	Л	О

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

IV. Проведіть правовий аналіз ситуації та дайте розгорнуту відповідь на поставлені питання (8 балів)

Два суб'єкти уклали між собою угоду відповідно до усталеного звичаю, який тривалий час застосовувався у їхній сфері діяльності. Однак після виникнення спору одна зі сторін відмовилася виконувати умови угоди, посилаючись на те, що вона суперечить положенням кодексу, який регулює цю сферу відносин. Інша сторона стверджувала, що звичай, який визнається державою, має таку саму юридичну силу, як і норми кодексу. При розгляді справи було встановлено: 1) кодекс містить норму, яка регулює подібні відносини 2) звичай дійсно є усталеним і тривалий час застосовувався на практиці 3) держава не заборонила застосування цього звичаю 4) норма кодексу та звичай пропонують різні варіанти вирішення ситуації

- 1) Які види джерел права представлені у цій ситуації? (2 бали)
- 2) Яке джерело права повинно бути застосоване у разі їх конфлікту? (2 бали)
- 3) За яких умов правовий звичай може бути визнаний джерелом права? (2 бали)
- 4) Чи залежить пріоритет джерел права від правової сім'ї, до якої належить держава? (2 бали)

ЗАВДАННЯ

I-го етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства у 2025/2026 навчальному році
9-ий клас. ЧАСТИНА ДРУГА.

I. Тестові завдання (10 балів)

1. Що таке правовий прецедент як джерело права?

- А) Письмовий документ компетентних органів держави, який містить правові норми
- Б) Правила поведінки, які узвичаїлися через багаторазове застосування протягом тривалого часу
- В) Двостороння або багатостороння угода з урегулювання певної життєвої ситуації
- Г) Рішення парламенту щодо конкретного питання
- Д) Судове або адміністративне рішення з конкретної юридичної справи, яке стає загальнообов'язковим під час розгляду аналогічних справ у майбутньому

2. Який метод правового регулювання заснований на відносинах субординації (підпорядкування) одних суб'єктів іншим?

- А) Диспозитивний метод
- Б) Демократичний метод
- В) Імперативний метод
- Г) Рекомендаційний метод
- Д) Змішаний метод

3. Яка частина норми права вказує на умови (обставини), із настанням яких можна або необхідно здійснювати її диспозицію?

- А) Диспозиція
- Б) Санкція
- В) Преамбула
- Г) Гіпотеза
- Д) Примітка

4. Яка галузь права регулює особисті немайнові та майнові відносини між фізичними та юридичними особами?

- А) Трудове право
- Б) Адміністративне право
- В) Кримінальне право
- Г) Сімейне право
- Д) Цивільне право

5. Який спосіб систематизації нормативно-правових актів передбачає суттєву переробку та узгодження групи юридичних норм з виданням нового нормативно-правового акта?

- А) Інкорпорація
- Б) Консолідація
- В) Кодифікація
- Г) Уніфікація
- Д) Компіляція

6. Що є базовим структурним елементом системи права?

- А) Галузь права
- Б) Інститут права
- В) Підгалузь права
- Г) Система законодавства
- Д) Норма права

7. До складу правовідносин належать:

- А) Тільки суб'єкти та об'єкти правовідносин
- Б) Лише зміст правовідносин
- В) Суб'єкти, об'єкти та зміст правовідносин
- Г) Тільки суб'єкти правовідносин
- Д) Виключно об'єкти правовідносин та юридичні факти

8. Правоздатність фізичної особи – це:

- А) Здатність своїми діями набувати прав і самостійно їх здійснювати
- Б) Здатність нести відповідальність за вчинені правопорушення
- В) Визнана державою загальна можливість мати передбачені законом права та обов'язки
- Г) Можливість бути учасником публічних правовідносин
- Д) Здатність укладати лише трудові договори

9. Юридичний факт – це:

- А) Будь-яка життєва обставина, що існує в суспільстві
- Б) Тільки протиправне діяння особи
- В) Думки та почуття людини, які не виражені зовні
- Г) Конкретна життєва обставина, із якою норма права пов'язує виникнення, зміну або припинення правовідносин
- Д) Виключно факти, що стосуються матеріального життя людини

10. До правомірних дій як юридичних фактів належать:

- А) Нормативно-правові акти
- Б) Виключно юридичні вчинки
- В) Юридичні акти та юридичні вчинки
- Г) Лише протиправні діяння
- Д) Тільки події, що не залежать від волі осіб

II. Вставте пропущені слова/словосполучення (7 балів)

Україна є 1) _____ і незалежна, 2) _____, 3) _____, правова держава. Україна є 4) _____. Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на 5) _____, 6) _____, 7) _____.

III. Віднайдіть поняття (прикметники), що визначають види проступків (6 балів).

И	И	Ч	О	З	Г	І	И	Є	П	Е	Г	К	У	Е	М	З	Е	Н	М	Б
Й	Ж	В	Е	М	Ш	П	Я	Т	Р	У	Д	О	В	І	Ї	Ь	У	С	Ч	Ш
З	З	Й	Н	М	І	Ж	Н	А	Р	О	Д	Н	І	Д	Ч	Ї	У	Л	Д	Г
Н	І	Є	Ч	Ц	Т	Й	К	Б	Ш	Г	О	С	Ш	Я	И	Ь	Т	Т	З	К
Н	Т	З	Ь	Ч	А	Д	М	І	Н	І	С	Т	Р	А	Т	И	В	Н	І	Ї
Р	Д	Й	Т	Ц	І	Я	С	Я	Ш	Х	І	И	Т	Г	Н	Д	Ь	Д	Щ	Ь
І	Р	Й	Х	А	Ч	І	А	Л	Ч	М	А	Т	Е	Р	І	А	Л	Ь	Н	І
Й	У	Г	Н	Л	Г	Р	Й	Ь	О	С	Н	У	Ї	П	Я	П	Ь	І	З	Ф
Г	Ї	Т	Т	З	Д	Р	Е	Ю	К	Т	Х	Ц	К	Й	Р	Р	У	А	Й	Є
Д	И	С	Ц	И	П	Л	І	Н	А	Р	Н	І	О	В	З	Ч	С	Г	Щ	Х
Н	Д	О	Ч	Ф	Г	Ь	З	К	Т	Р	Л	Й	Ю	Я	З	Р	О	Е	Щ	Я
Ц	Є	І	К	Р	И	М	І	Н	А	Л	Ь	Н	І	І	Ш	Я	У	Ш	Г	Е
У	Г	Х	Г	Ї	З	Е	М	Е	Л	Ь	Н	І	О	И	Ж	І	Ф	Ю	Ь	Д

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

IV. Проведіть правовий аналіз ситуації та дайте розгорнуту відповідь на поставлені питання (6 балів)

Учні 9-Б класу вирішили створити шкільний екоclub. Вони розробили власний «Кодекс екоclubу», де передбачили правила поведінки: не смітити, сортувати відходи, не ламати рослини на шкільному подвір'ї. Однак один учень порушив ці правила, і йому заборонили відвідувати клуб. Хлопець обурився: «Це несправедливо! Ви не суд!»

- 1) До якого виду соціальних норм належать правила клубу? (2 бали)
- 2) Чим такі норми відрізняються від правових? (2 бали)
- 3) Чи можна примусово змусити дотримуватися цих правил? (2 бали)

ЗАВДАННЯ

І-го етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства у 2025/2026 навчальному році
9-ий клас. ЧАСТИНА ТРЕТЯ.

I. Тестові завдання (10 балів)

1. Узурпація державної влади - це?

- А) здійснення влади народом через виборний орган
- Б) виконання владних повноважень під час надзвичайного стану
- В) делегування владних повноважень органам місцевого самоврядування
- Г) захоплення державної влади шляхом насилля
- Д) передача частини повноважень міжнародним організаціям

2. Що означає термін «верховенство права»?

- А) перевагу держави над людиною
- Б) підпорядкування права політиці держави
- В) перевагу права над владою
- Г) безумовне виконання наказів
- Д) перевага дискреційних повноважень органів державної влади над чітко визначеними

3. До якого покоління прав належать політичні права?

- А) першого
- Б) другого
- В) третього
- Г) четвертого
- Д) п'ятого

4. Які акти належать до підзаконних?

- А) конституційні закони
- Б) постанови Кабінету Міністрів
- В) конституційні звичаї
- Г) доктрина
- Д) конституційний договір

5. Як поділяються норми конституційного права в залежності від змісту?

- А) матеріальні, процесуальні
- Б) процесуальні, регулятивні
- В) регулятивні, охоронні
- Г) охоронні, відсильні
- Д) матеріальні, регулятивні

6. Хто є пріоритетним суб'єктом системи конституційно-правових відносин?

- А) український народ
- Б) юридичні особи
- В) президент
- Г) юридичні та фізичні особи
- Д) депутати

7. Хто в Україні є носієм суверенітету і єдиним джерелом влади?

- А) Президент
- Б) народ України
- В) Верховна Рада України
- Г) уряд
- Д) Конституційний Суд України

8. Правосвідомість складається з таких елементів:

- А) тільки правових знань
- Б) лише правових оцінок
- В) правових знань, правових оцінок та правових установок
- Г) виключно правових установок
- Д) тільки емоційного ставлення до права

9. До складу правопорушення належать:

- А) тільки об'єкт та суб'єкт
- Б) суб'єкти, об'єкти та зміст
- В) діяння, наслідки, причинний зв'язок
- Г) об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт та суб'єктивна сторона
- Д) вина, мотив, мета

10. Визначте, яке з перелічених прав є «негативним»?

- А) право на безпечне для життя і здоров'я довкілля
- Б) право на медичну допомогу та медичне страхування
- В) право на працю
- Г) право на вільне вираження своїх поглядів
- Д) право на підприємницьку діяльність.

II. Вставте пропущені слова/словосполучення (7 балів)

Правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, за якими ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено 1)_____. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені 2)_____ та 3)_____. Незнання 4)_____ не звільняє від 5)_____. Ніхто не може бути 6)_____ притягнений до відповідальності одного виду за одне й те саме 7)_____.

III. Віднайдіть поняття, що відносяться до галузей права (у форматі _____ право) (6 балів).

В	Ю	Т	Х	Ц	У	А	У	К	Х	Ц	Х	К	Х	З
У	Л	Є	У	Б	Л	Ю	З	О	Ї	П	Ж	Ф	Ж	Ж
З	М	Й	Ж	Ф	Б	Ф	І	Н	А	Н	С	О	В	Е
Г	О	С	П	О	Д	А	Р	С	Ь	К	Е	Щ	У	Ї
С	Г	У	І	Т	К	І	Є	Т	Р	У	Д	О	В	Е
Ч	Щ	И	Є	Ь	М	У	Ц	И	В	І	Л	Ь	Н	Е
С	Ю	Я	Й	Щ	Р	Ж	И	Т	Л	О	В	Е	Х	Х
Д	З	Ф	С	І	О	Б	К	У	Ф	П	Ц	Й	Ч	Є
Р	Я	Ю	К	Ф	Я	Л	Ф	Ц	Є	Й	Ж	Б	І	Л
И	Ж	Л	Ф	З	Ф	Ж	С	І	М	Е	Й	Н	Е	Ю
Ж	Ч	Д	З	В	Б	О	Ї	Й	К	І	Ї	Р	Р	Ш
Р	Щ	А	Ї	Л	О	Ь	Ц	Н	Е	Ц	Г	Ь	А	О
Є	М	У	Ш	А	Е	Є	З	Е	М	Е	Л	Ь	Н	Е

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

IV. Проведіть правовий аналіз ситуації та дайте розгорнуту відповідь на поставлені питання (6 балів)

Група підлітків зламала лавку у міському парку. Після встановлення камер спостереження порушників знайшли. Оскільки більшості з них було по 15–16 років, поліція складала протокол, а матеріали направила до комісії у справах неповнолітніх.

- 1) Яке правопорушення скоєно? (2 бали)
- 2) Які види юридичної відповідальності можливі для неповнолітніх? (2 бали)
- 3) Які цілі має така відповідальність? (2 бали)

ЗАВДАННЯ

I-го етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства у 2025/2026 навчальному році
10-ий клас. ЧАСТИНА ПЕРША.

I. Тестові завдання (10 балів)

1. Яка максимальна тривалість робочого часу на тиждень для осіб у віці від 16 до 18 років?

- А) 24 години
- Б) 36 годин
- В) 32 години
- Г) 28 годин

2. Чи можуть неповнолітні бути залучені до нічних або надурочних робіт?

- А) Так, за згодою батьків
- Б) Так, якщо це передбачено трудовим договором
- В) Ні, це заборонено
- Г) Так, лише у вихідні дні

3. Який документ обов'язково вимагається при прийнятті на роботу особи віком до 18 років?

- А) Атестат про повну загальну середню освіту
- Б) Медична довідка про стан здоров'я
- В) Довідка з місця проживання
- Г) Довідка від органу опіки та піклування

4. З якого віку особа може бути притягнута до адміністративної відповідальності в Україні?

- А) 14 років
- Б) 15 років
- В) 16 років
- Г) 18 років

5. Який захід впливу НЕ може бути застосований до неповнолітнього у віці від шістнадцяти до вісімнадцяти років за вчинення ним адміністративного правопорушення?

- А) Попередження
- Б) Догана
- В) Зобов'язання публічно попросити вибачення у потерпілого
- Г) Адміністративний арешт

6. Який вид покарання НЕ може бути застосований до неповнолітніх, визнаних винними у вчиненні кримінального правопорушення?

- А) Громадські роботи
- Б) Виправні роботи
- В) Довічне позбавлення волі
- Г) Пробаційний нагляд

7. Коли була прийнята Декларація про державний суверенітет України?

- А) 16 липня 1990 року
- Б) 24 серпня 1991 року
- В) 15 липня 1992 року
- Г) 28 червня 1996 року

8. Який орган приймає рішення і видає укази про прийняття до громадянства України?

- А) Кабінет Міністрів України
- Б) Міністерство закордонних справ України
- В) Президент України
- Г) Державна міграційна служба України

9. Як називається форма правління, за якої вищу державну владу здійснює парламент, перед котрим уряд несе політичну відповідальність за свою діяльність?

- А) Президентська республіка
- Б) Парламентська республіка
- В) Обмежена монархія
- Г) Парламентська монархія

10. До якого виду юридичних фактів належить укладення договору?

- А) Юридична дія
- Б) Юридичний вчинок
- В) Абсолютна подія
- Г) Відносна подія

II. Вставте пропущені слова/словосполучення (7 балів)

В Україні визнається і діє принцип 1) _____. Конституція України має найвищу 2) _____.
3) _____ та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні
4) _____ їй. Норми Конституції України є нормами 5) _____. Звернення до 6) _____ для
захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина 7) _____.

III. Віднайдіть декілька ознак правопорушень (4 бали).

Ш	Ю	Ь	Ь	Ш	Щ	К	П	Р	О	Т	И	П	Р	А	В	Н	І	С	Т	Ь
Х	Ш	З	Щ	Р	А	Ш	У	Ѓ	Р	М	Ш	Р	Ю	Т	Ю	А	Б	Ч	Ѓ	В
Б	Ц	Н	Д	К	М	М	М	С	П	Я	Ю	А	Е	Д	Ѓ	Ь	Т	Ч	И	Н
Ѓ	Ж	Ш	П	І	Ж	Н	М	Г	В	М	Н	В	Р	Ф	Х	С	М	Щ	П	Ж
Ш	Н	Ѓ	С	З	С	Ч	П	А	З	Г	А	О	И	Ю	Щ	Б	В	Ш	Щ	Р
Б	Ф	Є	Ѓ	З	Е	Н	Щ	С	І	Ю	Б	З	Б	Т	А	В	К	М	Й	К
Ь	Ц	І	Х	Ш	Я	Ю	М	Д	І	Є	З	Д	А	Т	Н	І	С	Т	Ь	З
Ж	В	В	С	І	А	К	Е	Е	Е	П	А	А	К	Ь	Ѓ	М	Ш	Ш	І	О
Ь	Є	З	М	Н	К	А	Р	А	Н	І	С	Т	Ь	Ф	Ю	Ь	Ц	К	Є	З
А	В	А	Ѓ	С	Р	Ш	Щ	С	В	И	Н	Н	І	С	Т	Ь	Р	У	Р	Ш
Д	Е	Л	І	К	Т	О	З	Д	А	Т	Н	І	С	Т	Ь	Р	Ь	Н	Є	З
Я	Є	Ф	В	Ь	У	Ц	Ф	Є	О	Г	О	С	У	Д	Н	І	С	Т	Ь	Ц
Ї	У	Е	Б	Ѓ	З	Е	К	В	Ї	В	Л	Т	Х	Ї	З	Б	Р	Е	Й	Х
Н	Е	Б	Е	З	П	Е	Ч	Н	І	С	Т	Ь	Е	Ю	Й	Х	Ш	Г	Щ	Г

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

IV. Здійсніть правовий аналіз ситуації (по 6 балів за кожну)

1. Сімнадцятирічний Остап, який працював у майстерні з ремонту мобільних телефонів, побачивши у дворі біля свого будинку велосипед, взяв його і поїхав кататись. Пізніше з'ясувалося, що Остап мав намір недовго покататися і поставити велосипед на те місце, де він його взяв.

З'їжджаючи з пагорба, Остап налетів на дерево, зламав велосипед, а сам отримав незначні забої. Власник велосипеда звернувся до батьків Остапа з вимогою про відшкодування завданих його майну збитків. Батьки відмовили, посилаючись на те, що вони не в змозі здійснювати контроль за сином. Власник велосипеда звернувся до суду з позовом до батьків Остапа про відшкодування шкоди.

2. При звільненні з роботи за власним бажанням працівник С. отримав в день звільнення трудову книжку. Керівництво пообіцяло здійснити грошовий розрахунок з ним протягом наступних двох тижнів. При ознайомленні з записами в трудовій книжці С. виявив, що туди було внесено відомості про вісім заохочень та три стягнення. С. з записами в трудовій книжці не був згодний.

ЗАВДАННЯ

I-го етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства у 2025/2026 навчальному році
10-ий клас. ЧАСТИНА ДРУГА.

I. Тестові завдання (10 балів)

1. Яка з ознак нормативно-правового акта НЕ є ознакою Конституції?

- А) Має найвищу юридичну силу
- Б) Виступає основою законодавства
- В) Приймається на підставі й відповідно до Закону
- Г) Має установчий характер

2. Який нормативно-правовий акт НЕ відноситься до підзаконних нормативно-правових актів?

- А) Постанова Кабінету Міністрів України
- Б) Указ Президента України
- В) Сімейний кодекс України
- Г) Наказ Міністерства освіти і науки України

3. Протягом якого строку, не рахуючи дня купівлі, якщо триваліший строк не оголошений продавцем, споживач має право на обмін товару належної якості ?

- А) Десяти днів
- Б) Чотирнадцяти днів
- В) Двадцяти днів
- Г) Одного місяця

4. Хто із зазначених осіб особисто несе цивільно-правову відповідальність?

- А) тринадцятирічний Максим
- Б) п'ятнадцятирічна Олена
- В) двадцятирічний Олег, визнаний недієздатним
- Г) дванадцятирічна Марія

5. Яка ознака НЕ притаманна дрібному побутовому правочину?

- А) Має невисоку вартість
- Б) Відповідає соціальному розвитку дитини
- В) Задовольняє побутові потреби дитини
- Г) Має ризиковий характер

6. Яким є в Україні шлюбний вік для чоловіків?

- А) Шістнадцять років
- Б) Сімнадцять років
- В) Вісімнадцять років
- Г) Дев'ятнадцять років

7. Як називається складова частина норми, яка в разі її невиконання визначає заходи щодо відновлення порушеного права та покарання порушника?

- А) Гіпотеза
- Б) Санкція
- В) Диспозиція
- Г) Наслідок

8. Яку цивільно-правову відповідальність несуть батьки неповнолітньої особи, якщо неї недостатньо майна для відшкодування збитків?

- А) Солідарну
- Б) Повну
- В) Додаткову
- Г) Регресну

9. Хто є суб'єктом права комунальної власності?

- А) Територіальна громада
- Б) Держава Україна
- В) Орган місцевого самоврядування
- Г) Юридична особа

10. Що таке «затвердження вищим органом державної влади (монархом, президентом, парламентом; в Україні — Верховною Радою) міжнародного договору та надання йому таким чином юридичної сили для держави»?

- А) Денонсація
- Б) Ратифікація
- В) Рекодифікація
- Г) Консолідація

II. Вставте пропущені слова/словосполучення (7 балів)

Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує 1) _____ можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми 2) _____ навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до 3) _____ потреб. Використання примусової праці забороняється. Не вважається примусовою працею 4) _____ або 5) _____ служба, а також робота чи служба, яка виконується особою за вироком чи іншим рішенням суду або відповідно до законів про 6) _____ і про 7) _____.

III. Віднайдіть назви видів груп прав людини, які були формально визначені до завершення Другої світової війни.

К	Є	Х	Й	М	И	Е	К	О	Н	О	М	І	Ч	Н	І	З
Х	Х	О	Л	Є	Г	Р	О	М	А	Д	Я	Н	С	Ь	К	І
Є	Н	Ф	Е	Х	П	О	Л	І	Т	И	Ч	Н	І	У	Е	И
Ж	І	Н	П	М	Я	О	Е	Є	Г	К	В	А	У	Х	Е	А
Ю	Ш	Т	Т	Ч	Ю	Ю	К	Ш	Ї	А	Х	А	Ф	Є	О	И
Ю	Ю	Ї	К	У	Л	Ь	Т	У	Р	Н	І	Ю	И	Н	П	Ѓ
Ф	Ц	С	О	М	А	Т	И	Ч	Н	І	Є	Й	Ѓ	Л	Ш	Л
Б	Н	Щ	Я	Ѓ	М	Х	В	Г	Ф	Ь	М	Ц	Г	Ь	К	Ш
Б	І	О	Е	Т	И	Ч	Н	І	Б	Ч	Ч	О	Т	У	Г	Й
Т	Д	Г	Ї	С	О	Ц	І	А	Л	Ь	Н	І	М	Ф	Ч	А

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

IV. Здійсніть правовий аналіз ситуації (по 6 балів за кожну)

1. Договір про співпрацю, укладений між закладом середньої освіти і сільськогосподарським кооперативом, містив умову про те, що учні, яким виповнилося 14 років за їх власним бажанням можуть працювати в кооперативі у вільний від навчання час. Учень, який виявив бажання працювати, повинен був в цей день повідомити про це свого класного керівника.

Тривалість роботи учнів за цим договором була встановлена не більше 6 годин на день. Оскільки, оплата праці учнів проводилася пропорційно відпрацьованому часу, то учні у дні роботи часто пропускали два останні уроки, щоб працювати максимальний час.

2. . Громадянин Коваленко випасаючи свою худобу знайшов в кущах біля річки автомобіль «Таврія» з розбитим лівим склом. Громадянин Коваленко повідомив про знахідку поліцію та дочекавшись працівників поліції передав їм знахідку.

ЗАВДАННЯ

I-го етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства у 2025/2026 навчальному році
10-ий клас. ЧАСТИНА ТРЕТЯ.

I. Тестові завдання (10 балів)

1. Що є основним законом України?

- А) Кодекс законів про працю
- Б) Конституція України
- В) Закон про вибори
- Г) Цивільний кодекс

2. Яка форма державного правління в Україні?

- А) Абсолютна монархія
- Б) Федерація
- В) Президентська республіка
- Г) Парламентсько-президентська республіка

3. Хто є носієм суверенітету та єдиним джерелом влади в Україні?

- А) Президент
- Б) Народ України
- В) Верховна Рада
- Г) Кабінет Міністрів

4. Україна за формою державного устрою є:

- А) Федерацією
- Б) Конфедерацією
- В) Унітарною державою
- Г) Монархією

5. Джерелом влади в Україні є:

- А) Верховна Рада
- Б) Президент
- В) Народ України
- Г) Конституційний Суд

6. До органів місцевого самоврядування належить:

- А) Верховна Рада
- Б) Кабінет Міністрів
- В) Міська рада
- Г) Президент України

7. Найвищий судовий орган у системі судів загальної юрисдикції – це:

- А) Конституційний Суд
- Б) Верховний Суд
- В) Апеляційний суд
- Г) Місцевий суд

8. Конституційний Суд України вирішує питання:

- А) Законності рішень судів
- Б) Конституційності законів
- В) Дотримання прав людини
- Г) Виборів

9. До органів місцевого самоврядування належить:

- А) Верховна Рада
- Б) Кабінет Міністрів
- В) Міська рада
- Г) Президент України

10. Спостерігачі на виборах мають право:

- А) Впливати на підрахунок голосів
- Б) Видавати бюлетені
- В) Контролювати дотримання виборчих процедур
- Г) Голосувати замість виборців

II. Вставте пропущені слова/словосполучення (7 балів)

Народне волевиявлення здійснюється через 1) _____, 2) _____ та інші форми безпосередньої демократії. Вибори до органів державної влади та органів місцевого самоврядування є 3) _____ і відбуваються на основі 4) _____, 5) _____ і 6) _____ виборчого права шляхом 7) _____ голосування.

III. Віднайдіть поняття (прикметники), що характеризують Конституцію України (6 балів).

Й	Н	З	У	Щ	Ї	Ю	Ж	Ь	Р	Ю	Е	Ж	Н	Ї	А	Б	Ф
Ц	Т	О	Ш	Ч	І	Н	О	В	А	Л	И	Н	А	Б	С	Д	Щ
З	Я	Ч	Ю	И	Ч	Щ	Р	Е	А	Л	Ь	Н	А	Р	У	Ш	Е
Ю	П	З	Ю	Л	П	Ж	С	І	Н	М	Б	Л	К	Ч	Ж	К	Д
Г	В	П	Р	П	О	С	Т	І	Й	Н	А	Ф	М	Й	І	Є	В
Н	К	О	Д	И	Ф	І	К	О	В	А	Н	А	Ц	У	Л	Л	Ю
У	Н	І	Т	А	Р	Н	А	В	Т	О	Р	И	Т	А	Р	Н	А
Ч	Р	Ь	С	К	Е	Ь	Ш	Ж	А	К	Д	Ш	О	Л	Є	К	Ч
К	Х	Е	Х	А	Х	П	Ц	Т	Я	Ж	Ї	З	А	Ѓ	М	М	Ї
А	Л	Є	Ѓ	Ї	Ф	С	Ю	Ц	Ж	А	К	Я	Ю	С	У	К	Я

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

IV. Здійсніть правовий аналіз ситуації (по 6 балів за кожну)

1. 16-річний Степан, який навчався в коледжі, разом із двома повнолітніми знайомими проник у приміщення магазину, звідки було викрадено комп'ютерну техніку на суму понад 100 тис. грн. Камери відеоспостереження зафіксували момент проникнення та участь Степана у винесенні техніки. Після затримання Степан визнав свою участь, пояснивши, що діяв під впливом своїх старших товаришів і не усвідомлював повною мірою наслідків своїх дій.

Під час досудового розслідування було встановлено, що Степан раніше до кримінальної відповідальності не притягувався та має позитивну характеристику з навчального закладу.

2. Громадянин І. подав до РАЦСу заяву про реєстрацію шлюбу з громадянкою П. Через декілька днів до РАЦСу прийшла громадянка Г. та попросила не реєструвати шлюб, оскільки вона та громадянин І. проживають уже декілька років разом, у них є спільна дитина, всі сусіди, знайомі вважають їх чоловіком та дружиною, хоча їх шлюб не зареєстрований.

ЗАВДАННЯ

I-го етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства у 2025/2026 навчальному році
11-ий клас, ЧАСТИНА ПЕРША.

I. Тестові завдання (10 балів)

1. Яка з ознак нормативно-правового акта НЕ є ознакою Конституції?

- А) Має найвищу юридичну силу
- Б) Виступає основою законодавства
- В) Приймається на підставі й відповідно до Закону
- Г) Має установчий характер

2. Який нормативно-правовий акт НЕ відноситься до підзаконних нормативно-правових актів?

- А) Постанова Кабінету Міністрів України
- Б) Указ Президента України
- В) Сімейний кодекс України
- Г) Наказ Міністерства освіти і науки України

3. Протягом якого строку, не рахуючи дня купівлі, якщо триваліший строк не оголошений продавцем, споживач має право на обмін товару належної якості ?

- А) Десяти днів
- Б) Чотирнадцяти днів
- В) Двадцяти днів
- Г) Одного місяця

4. Хто із зазначених осіб особисто несе цивільно-правову відповідальність?

- А) тринадцятирічний Максим
- Б) п'ятнадцятирічна Олена
- В) двадцятирічний Олег, визнаний недієздатним
- Г) дванадцятирічна Марія

5. Яка ознака НЕ притаманна дрібному побутовому правочину?

- А) Має невисоку вартість
- Б) Відповідає соціальному розвитку дитини
- В) Задовольняє побутові потреби дитини
- Г) Має ризиковий характер

6. Який вид покарання НЕ може бути застосований до неповнолітніх, визнаних винними у вчиненні кримінального правопорушення?

- А) Громадські роботи
- Б) Виправні роботи
- В) Довічне позбавлення волі
- Г) Пробаційний нагляд

7. Коли була прийнята Декларація про державний суверенітет України?

- А) 16 липня 1990 року
- Б) 24 серпня 1991 року
- В) 15 липня 1992 року
- Г) 28 червня 1996 року

8. Який орган приймає рішення і видає укази про прийняття до громадянства України?

- А) Кабінет Міністрів України
- Б) Міністерство закордонних справ України
- В) Президент України
- Г) Державна міграційна служба України

9. Як називається форма правління, за якої вищу державну владу здійснює парламент, перед котрим уряд несе політичну відповідальність за свою діяльність?

- А) Президентська республіка
- Б) Парламентська республіка
- В) Обмежена монархія
- Г) Парламентська монархія

10. До якого виду юридичних фактів належить укладення договору?

- А) Юридична дія
- Б) Юридичний вчинок
- В) Абсолютна подія
- Г) Відносна подія

II. Вставте пропущені слова/словосполучення (7 балів)

Ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і 1) _____, крім випадків, передбачених Конституцією України. Не допускається 2) _____, зберігання, 3) _____ та поширення 4) _____ про особу без її згоди, крім випадків, 5) _____, і лише в інтересах 6) _____ безпеки, економічного 7) _____ та прав людини.

III. Віднайдіть поняття (в множині), що відповідають формам актів, які приймаються Верховною Радою (6 балів).

Н	И	Н	В	Ф	З	М	Ж	Й	Х	Є	Н	Я	Є	Д	Ж
Е	З	Г	И	И	У	Ш	Ц	Ю	И	З	У	Х	І	Е	Ї
Д	Ь	Ч	М	В	Л	Й	Т	О	А	Ч	Х	Г	Е	К	Т
Т	О	Ф	К	О	И	Г	К	Г	С	Є	Е	Ц	Б	Л	Х
С	О	У	Н	З	Л	Г	Й	Є	П	П	Ї	Ч	Н	А	И
Ч	Б	Ц	В	И	Г	Л	Ю	Г	Ь	Є	Р	Х	К	Р	Д
Г	Г	Б	А	Т	Л	Х	Г	И	Ф	Ч	О	Ц	Л	А	Ф
Ї	Л	Х	Є	И	В	В	Ж	М	У	Ф	Ю	Й	З	Ц	В
С	Н	Є	Ь	С	Л	Ж	Я	П	Л	М	Ю	Т	С	І	Г
Є	Є	Є	Б	Ф	Я	Р	Е	З	О	Л	Ю	Ц	І	Ї	Ь
Ц	Н	М	Й	Л	Г	У	К	А	З	И	Ж	Р	Н	Й	У
Щ	Х	Р	О	З	П	О	Р	Я	Д	Ж	Е	Н	Н	Я	І
Р	С	А	О	З	Щ	М	З	В	Е	Р	Н	Е	Н	Н	Я
П	О	С	Т	А	Н	О	В	И	С	Щ	Ь	Ш	Щ	Г	Л
Л	Т	Л	Г	К	А	Я	С	Ч	Д	Н	Ф	Н	Ц	Б	Щ
Ц	І	Б	Щ	О	Ц	Ю	М	У	Л	В	В	Т	Ь	Г	Т
Ч	Д	Г	Ф	Н	К	Є	Г	П	Ц	Е	І	Е	Ш	И	В
Ь	Ш	М	Т	И	И	С	Д	А	Ц	Є	І	О	Ц	Ц	С

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

IV. Проведіть правовий аналіз ситуації (6 балів за кожну)

1. Громадянка України Анна К., студентка університету, винаймала квартиру у приватному секторі. Через кілька місяців орендодавець, громадянин Олександр С., несподівано змінив умови договору: вимагав підвищення орендної плати та виселення у випадку відмови. Анна вважала такі дії несправедливими, адже договір оренди було укладено письмово на рік. Коли власник квартири відмовився йти на поступки та почав погрожувати виселенням, Анна вирішила звернутися до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, пояснивши, що її право на житло та гідне ставлення порушене. Вона просила Уповноваженого втрутитися в ситуацію й зобов'язати орендодавця дотримуватися умов договору.

2. У державі Х через загострення безпекової ситуації уряд цієї країни ввів воєнний стан. Місцева влада та правоохоронні органи запровадили такі заходи:

- Обмежили пересування громадян у певний час доби без спеціального дозволу.
- Тимчасово закрили декілька шкіл та державних установ, перевівши їхню роботу на дистанційний режим.
- Встановили обмеження на проведення публічних зібрань і мітингів.
- Заборонила укладати шлюби на території держави.
- Обмежила право громадян на рівність перед законом.

Громадяни скаргаться, що такі обмеження порушують їхні конституційні права. Місцева влада стверджує, що всі заходи законні, оскільки введено воєнний стан і ці обмеження тимчасові та відповідають міжнародним стандартам.

ЗАВДАННЯ

I-го етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства у 2025/2026 навчальному році
11-ий клас, ЧАСТИНА ДРУГА.

I. Тестові завдання (10 балів)

1. Яка максимальна тривалість робочого часу на тиждень для осіб у віці від 16 до 18 років?

- А) 24 години
- Б) 36 годин
- В) 32 години
- Г) 28 годин

2. Чи можуть неповнолітні бути залучені до нічних або надурочних робіт?

- А) Так, за згодою батьків
- Б) Так, якщо це передбачено трудовим договором
- В) Ні, це заборонено
- Г) Так, лише у вихідні дні

3. Який документ обов'язково вимагається при прийнятті на роботу особи віком до 18 років?

- А) Атестат про повну загальну середню освіту
- Б) Медична довідка про стан здоров'я
- В) Довідка з місця проживання
- Г) Довідка від органу опіки та піклування

4. З якого віку особа може бути притягнута до адміністративної відповідальності в Україні?

- А) 14 років
- Б) 15 років
- В) 16 років
- Г) 18 років

5. Який захід впливу НЕ може бути застосований до неповнолітнього у віці від шістнадцяти до вісімнадцяти років за вчинення ним адміністративного правопорушення?

- А) Попередження
- Б) Догана
- В) Зобов'язання публічно попросити вибачення у потерпілого
- Г) Адміністративний арешт

6. Яким є в Україні шлюбний вік для чоловіків?

- А) Шістнадцять років
- Б) Сімнадцять років
- В) Вісімнадцять років
- Г) Дев'ятнадцять років

7. Як називається складова частина норми, яка в разі її невиконання визначає заходи щодо відновлення порушеного права та покарання порушника?

- А) Гіпотеза
- Б) Санкція
- В) Диспозиція
- Г) Наслідок

8. Яку цивільно-правову відповідальність несуть батьки неповнолітньої особи, якщо неї недостатньо майна для відшкодування збитків?

- А) Солідарну
- Б) Повну
- В) Додаткову
- Г) Регресну

9. Хто є суб'єктом права комунальної власності?

- А) Територіальна громада
- Б) Держава Україна
- В) Орган місцевого самоврядування
- Г) Юридична особа

10. Що таке «затвердження вищим органом державної влади (монархом, президентом, парламентом; в Україні — Верховною Радою) міжнародного договору та надання йому таким чином юридичної сили для держави»?

- А) Денонсація
- Б) Ратифікація
- В) Рекодифікація
- Г) Консолідація

II. Вставте пропущені слова/словосполучення (7 балів)

Захист 1) _____ і територіальної цілісності України, забезпечення її 2) _____ та 3) _____ безпеки є найважливішими 4) _____ держави, справою всього Українського 5) _____. Збройні Сили України та інші військові формування ніким не можуть бути використані для 6) _____ і свобод громадян або з метою повалення 7) _____ ладу, усунення органів влади чи перешкоджання їх діяльності.

III. Віднайдіть поняття, що відповідають особистим немайновим благам (6 балів).

я	щ	а	м	п	ц	м	г	ь	л
н	н	є	а	е	х	ж	г	є	у
к	п	г	й	м	щ	щ	м	з	з
ц	у	к	н	и	г	а	х	ї	п
щ	т	ш	о	ц	і	я	х	т	т
ї	є	г	г	б	д	е	р	к	ж
к	а	р	т	и	н	а	п	а	и
з	н	з	ї	у	і	й	ф	б	т
с	г	г	л	и	с	т	о	ї	т
л	р	е	п	у	т	а	ц	і	я
ч	ч	е	с	т	ь	в	д	з	у
ц	є	я	е	д	ш	т	а	к	у
г	г	п	з	с	р	о	ї	п	х
б	ч	к	ч	с	г	р	з	п	ф
щ	я	б	л	г	ї	с	і	м	ш
ї	г	л	м	ю	л	т	с	г	і
у	з	д	о	р	о	в	'	я	ї
я	р	ь	і	а	у	о	є	к	в

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

IV. Проведіть правовий аналіз ситуації (6 балів за кожну)

1. У період активних політичних подій напередодні виборів до Верховної Ради України парламент ухвалив Закон «Про забезпечення інформаційної безпеки під час виборчого процесу». Відповідно до нового закону, усі публічні виступи кандидатів, політичних партій та журналістів, які стосуються питань виборів, мають проходити попередню перевірку на відповідність «державним інтересам і національній безпеці». Для цього при Міністерстві інформаційної політики було створено спеціальну експертну раду, яка має право забороняти публікацію матеріалів, що, на її думку, можуть «дестабілізувати суспільство» або «ввести громадян в оману». Декільком новинним сайтам і незалежним блогерам надійшли повідомлення про призупинення їхньої діяльності на час перевірки. Один із телеканалів відмовився від ефіру з представниками опозиційної партії, пославшись на ризик адміністративних санкцій.

2. Суб'єкт А. вчинив певне діяння 10-го вересня. На той момент діяв закон, який передбачав певний вид і строк покарання для особи у разі вчинення такого діяння. 1-го жовтня набув чинності закон, який посилив негативні наслідки (збільшився строк покарання) для осіб, які вчиняють таке діяння, але водночас розширив перелік обставин, що пом'якшують відповідальність. 25-го жовтня компетентний орган розглядає питання щодо відповідальності А.

ЗАВДАННЯ

I-го етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства у 2025/2026 навчальному році
11-ий клас, ЧАСТИНА ТРЕТЯ.

I. Тестові завдання (10 балів)

1. Що є основним законом України?

- А) Кодекс законів про працю
- Б) Конституція України
- В) Закон про вибори
- Г) Цивільний кодекс

2. Яка форма державного правління в Україні?

- А) Абсолютна монархія
- Б) Федерація
- В) Президентська республіка
- Г) Парламентсько-президентська республіка

3. Хто є носієм суверенітету та єдиним джерелом влади в Україні?

- А) Президент
- Б) Народ України
- В) Верховна Рада
- Г) Кабінет Міністрів

4. Україна за формою державного устрою є:

- А) Федерацією
- Б) Конфедерацією
- В) Унітарною державою
- Г) Монархією

5. Джерелом влади в Україні є:

- А) Верховна Рада
- Б) Президент
- В) Народ України
- Г) Конституційний Суд

6. До органів місцевого самоврядування належить:

- А) Верховна Рада
- Б) Кабінет Міністрів
- В) Міська рада
- Г) Президент України

7. Найвищий судовий орган у системі судів загальної юрисдикції – це:

- А) Конституційний Суд
- Б) Верховний Суд
- В) Апеляційний суд
- Г) Місцевий суд

8. Конституційний Суд України вирішує питання:

- А) Законності рішень судів
- Б) Конституційності законів
- В) Дотримання прав людини
- Г) Виборів

9. До органів місцевого самоврядування належить:

- А) Верховна Рада
- Б) Кабінет Міністрів
- В) Міська рада
- Г) Президент України

10. Спостерігачі на виборах мають право:

- А) Впливати на підрахунок голосів
- Б) Видавати бюлетені
- В) Контролювати дотримання виборчих процедур
- Г) Голосувати замість виборців

II. Вставте пропущені слова/словосполучення (7 балів)

Громадяни України мають право на 1)_____ об'єднання у 2)_____ партії та 3)_____ організації для здійснення і 4)_____ своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, 5)_____, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах 6)_____ безпеки та 7)_____ порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей.

III. Віднайдіть поняття (прикметники), що відповідають виду юридичної відповідальності. (5 балів).

П	Ч	Й	С	Р	Ш	П	Ь	Є	Е	К	Щ	О	И	Щ	Ш	Ї	Г	І
И	Г	Т	С	П	И	Ю	Ф	К	Ь	О	К	Х	Е	М	З	Я	Щ	Р
Л	І	Е	Х	М	О	Р	А	Л	Ь	Н	А	Ш	Е	О	С	Б	Р	С
С	К	Щ	Б	Щ	І	А	В	Й	С	С	Ю	З	Ь	Я	М	Г	Н	У
Ю	Р	Я	Н	П	Р	Е	В	Е	Н	Т	И	В	Н	А	Ц	М	Й	Н
К	М	Є	Ї	Ь	Б	У	І	К	Р	И	М	І	Н	А	Л	Ь	Н	А
А	Д	М	І	Н	І	С	Т	Р	А	Т	И	В	Н	А	З	Є	Ч	Г
Ь	Ю	Е	І	Ь	Ф	Ї	І	Т	Р	У	Д	О	В	А	Б	Р	И	Ї
И	Ь	Н	Є	Й	М	К	В	Ф	К	Ц	Ц	Ц	Ц	А	Л	Р	Ь	Е
Л	О	Ч	Д	И	С	Ц	И	П	Л	І	Н	А	Р	Н	А	Ч	З	Є
І	И	Х	Г	З	Ц	Г	С	Ю	Я	Й	Р	Щ	С	Л	Ь	Є	І	У
И	Б	С	А	Р	Ф	І	З	И	Ч	Н	А	Х	Г	Х	М	В	Г	С
Ш	Х	Г	Х	М	А	Т	Е	Р	І	А	Л	Ь	Н	А	Ш	Б	П	Ь

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

IV. Проведіть правовий аналіз ситуації (6 балів за кожную)

1. 16-річний Андрій влаштувався на роботу. Керівник доручив йому виконати складне завдання, для якого потрібна була спеціальна підготовка. Андрій такої підготовки не мав. Керівник лише усно пояснив, що треба робити. Під час виконання завдання Андрій припустився помилки, внаслідок чого було пошкоджено чуже майно на велику суму грошей. Керівник відмовився відшкодувати збитки, заявивши, що Андрій діяв самостійно і повинен сам платити. Андрій сказав, що він виконував розпорядження керівника і не розумів, що може щось піти не так.

2. Договір про співпрацю, укладений між закладом середньої освіти і сільськогосподарським кооперативом, містив умову про те, що учні, яким виповнилося 14 років за їх власним бажанням можуть працювати в кооперативі у вільний від навчання час. Учень, який виявив бажання працювати, повинен був в цей день повідомити про це свого класного керівника.

Тривалість роботи учнів за цим договором була встановлена не більше 6 годин на день. Оскільки, оплата праці учнів проводилася пропорційно відпрацьованому часу, то учні у дні роботи часто пропускали два останні уроки, щоб працювати максимальний час.